Ч. 161. Львів, Середа, дня 18 (31.) липня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:
на цілий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Лїндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Проч з угодою!

Сей оклик лунає не лише у нас, в Галичинї, але на цїлім просторі Австриї. Всюда бачимо національну борбу, всюда люди доброї волї, з почутєм справедливости та вирозумілости старають ся звести єї в унормоване русло конкуренциї, опертої на справедливих, бесторонних нормах і всюди находять ся шовіністичні загорільцї, які своїм криком, надуживанєм високих кличів та позованєм на народних героїв баламутять загальну опінїю, поривають за собою нетямущу більшість та оголошують стан отвертої вражди.

Дарма, що при сїй нагодї сї герої »національного самолюбства« мусять попасти в тяжкі неконсеквенциї! В Тиролю не хотять дати Нїмцї автономії італїйскій меншости, але в Чехах для нїмецкої меншости они жадають автономії, як вимоги простої справедливости і доконечної потреби! Молодочехи раді би вже увійти в якісь компроміси з могутними ческими Нїмцями, але за те на Моравії виключають всяку угодову акцию! Поляки зі Шлеска радили ось-тут в Закопанім, як боронити ся против ческої нахабности і при сїй нагодї кидали громи на Чехів і на недостаточність австрийских законів що-до охорони народних меншостий перед насильством могутнїйших сусїдів, але те саме виконують они супротив Русинів в Галичинї з всею беззглядностию і т. д. і т. д.

Всюди в Австриї бачимо се явище, що де яка народність є случайно в меншости, она старає ся свої відносини до сильнїйшого оперти на правах законів і справедливости, а більшість нехтує ті закони, випирає самолюбно слабшого з єго стану посїданя і відкинувши »всякі сентименти« — як висказує ся один з польских дневників — не перебирає в грішних средствах, ведучих до сьвятої цїли...

І кожда народність в Австриї переходить цїлу школу житя: частина єї досьвідчає, як то добре та догідно жити, будучи паном ситуациї, загарбавши в свої руки публичні средства і власть та заразом другі частини тої самої народности досьвідчають, як се тяжко і прикро жиє ся під гнетом майоризуючої, галапасної більшости в данім краю. Тож вже з того самого згляду повинні би стямити ся народи Австриї і замість доривочних угод, залежних від часового положеня сторін і часових компромісів, оперти національне житє на справедливих загальних нормах, які уможливили би кождій народности у всїх краях Австриї розвивати ся свобідно без шкоди, або перепони для сусїда.

Коли всї так публичні як приватні відносини людскої одиницї є унормовані законами і сї норми мають правдиве примінене для кождої без огляду на край і національність одиницї, то не розуміємо, чому не можна би найти справедливих норм, після яких національні ріжницї австрийских горожан не могли-б бути управильненими на леґальних і справедливих остновах

Є такі норми і їх можна би найти легко, лише треба би до того доброї волї, не збаламученої заборчими забагами національних шовіністів. Грізний оклик »Проч з угодою!«, який нинї всюда лунає в Австриї, тілько приспішить еволюцию національного права у вказанім нами напрямі.

Виборчий рух.

З *Перемишлянщини* пишуть до „Дѣла“:

»Дня 22. с. м. відбуло ся в льокалю Товариства задаткового в Перемишлянах, котрого начальним директором є п. Мецґер, ц. к. надінспектор податковий, засїданє »komitetu obywatelskiego«. В слїд за тим засїданєм появив ся обіжник ц. к. староства перемишляньского, припоручаючий громадам перевести передвступні роботи до правиборів, а на правиборцїв звалила ся тьма тьменна розличного рода наказів заплати податків!!!

„Згаданий обіжник староства є тим цїкавий, що означує число виборцїв поодиноких громад після спису людности з дня 31. грудня 1890 — замість означати тоє число після конскрипциї з 31. грудня 1900, відповідно постанові ординациї соймової. З огляду на приріст людности в послїднім десятилїтю побільшило би ся число руских виборцїв — але в такім случаю мусїли би адмірали »виборчої фльоти“ ґрафа Романа Потоцкого вистріляти більшу скількість набоїв...“

В *Жовківщинї* правибори вже розписані. Зачинають ся 13. а кінчать ся 27. серпня.

В *Тлустім* пов. заліщицкого відбуде ся в четвер 1. н. ст. серпня о 11. год. перед полуднем передвиборче віче для заліщицкого повіта.

Орґан *партиї людовцїв* Przyjaciel ludu подає вже спис партийних кандидатур з IV куриї: 1) Бжеско — др. Бернадзїковский, 2) Коросно — Стапіньский, 3) Краків — Вуйцїк, 4) Березів — Врона, 5) Ясло — Древняк, 6) Новий Торг — Рекуцкий, 7) Бохня — Рібенбавер, 8) Домброва — Бойко, 9) Сянік — Мілян, 10) Пільзно — Краєвский, 11) Мєлєц — Кремпа, 12) Мисленицї — Стила, 14) Ропчицї — Сівуля або Бабіч, 15) Тарнобжеґ — Вйонцек, 16) Ряшів — Новаковский.

Наталь Вахнянин.

Образки з галицкого житя.

I.

— Чи ти, бабусю, найшла гроші?

— Найшла, паночку.

— А колиж ти найшла?

— Як замуж ішла: в страстну пятницю, під зелену недїлю, як на дворі колядки сьпівали. Я лежала на постели, а капуста в печи тороро, тороро... От тодї я, паночку, гроші найшла.

— Чи ти, »Червоная«, знаєш, чиїм орґаном »Дѣло«?

— Знаю, паночку.

— Чиїм же?

— Було се торік в маю. В грудни »Дѣло« писало до Афиноґена в Київі по гроші, в липню приїхав архикнязь до Львова, потому упокоїв ся »Мир«, то »Дѣло« є орґаном Таффого, Єзуїтів, Сапіги, кружка професорского і Чарторийского.

І бабуси і »Червоній Руси« дай Боже многая лїта за їх добрий розум, а нам під недїлю здорово се прочитати.

II.

Буб собі коваль мудрий, забрав у мужика богато зелїза тай каже:

— А що тобі, чоловіче, сковати? Леміш?

— Най буде леміш — одвічає чоловік.

Коваль кує, спалив богато зелїза.

— Нї — каже — чоловіче, скую тобі сокиру.

— Та чи сокиру, то і сокиру!

— Кує, кує коваль, спалив знову.

— Нї — каже — не сокиру, а серп.

— Та най вже і серп.

— А може швайку?

— Най би і швайку!

— А може пшик? Розпік зелїза шматочок та в воду: От тобі — каже — і пшик!

Був собі професор мудрий, забрав в Станиславові мандат посольский до ради державної тай каже:

— А що, панове, яких справ менї боронити? Може нафти?

— Най би і нафти, — кажуть виборцї.

Поїхав, посидїв у Відни та знов питає: — А може би соли для худоби?

— Най буде і соли!

— А може би пропінациї вашої?

— Най би і пропінациї!

— А може би вам дулю під ніс?

Виборцї засьпівали: niech żyje!

III.

Садить баба капусту в городї, а теля, увязане на припонї, пасе ся здорово. Підходить вовк, спер ся на тин, дивить ся, куди би єму зайти по телятко.

— А гуж, а гуж! — кричить баба, — щоб тебе морока побила!

— Ов, розкричала ся! — каже вовк — через бабине телятко не мож і в город подивити ся.

Засновують Русини в Перемишли Інститут дївочий та лагодять ся на відкритє руских паралельок. Підходить »Общество« та міркує, як би єму положити угольний камінь під Інститут та обійти крещенє Руси.

— А зась, а зась! — каже »Дѣло«.

— Овва! — каже »Общество« — через твій інститут та дурні паралельки не можна і Ігнатієву приподобати ся!

IV.

Зловили цигана верхом на чужій кобилї.

— Ти вкрав? — питають люди.

— Єй Богу нї! — каже циган.

— Якже?

— Ішов собі лїсом, дивлю ся: лежить кобила поперек стежки. Хотїв через неї перелїзти, а она, вовк би єї з'їв, підняла ся та аж тут опинила ся.

Зловили Афиноґена з чужим листом в »Київскім Слові«.

— Ти зваровав? — питають.

— Єй Богу, нєтс! — бреше Афиноґен. — Маю на університетї свою листову скринку. Дивлю ся: лист до Володомира. Взяв в руки, за-

Рівночасно подає »Przyjaciel ludu« кандидатури в західній Галичині, котрі підпирати будуть »централ ники«: Крамарчик (Бяла), ґр. Потоцкий (Хшанів), Птак (Краків), кс. Шпондер (Мисленицї), др. Данєляк (Новий Торг), Бялковский (Вадовицї), Сколишевский (Величка), Буйновский (Пільзно), ґр. Бобровский (Грибів), кс. Стояловский (Бохня), кс. Вільчкевич (Домброва), кн. Сачґушко (Тарнів), кс. Копиціньский (Мєлєц), ґр. Тарновский (Тарнобжеґ), Плоцкий (Горлицї), кс. Крементовский (Ясло), Трусколяский (Сянік), кс. Самоцкий (Березів), Шаєр (Ряшів), Бомба (Кольбушова), Костгайм (Ніско), кн. Чарторийский (Ярослав), Ґорайский (Коросно), Станислав Поточек (Новий Санч).

Польский центральний комітет кооптував вчера до свого лона послїдну серию 10 членів. Є ними: Хиліньский Михаїл, редактор »Czasu“, Цєньский Адольф, др. Горовіц Леон з Кракова, Конопка Стефан, кс. др. Ленкевич Жигмонд, Манєвский Мариян, Мойса Стефан, др. Осташевский-Бараньский Казимир, др. Шецель Станис. др. Фоґель Александер.

В новоторгскім окрузї поставили кандидатуру з сїльскої куриї д-ра Храмца з Закопаного.

В Новім Санчи проявив ся сильний рух против самовласнїй виборчій акциї бурмістра др. Барбацкого. Численне віче християньских властителїв реальностий, яке відбуло ся дня 27. с. м висказало своє обурене п. бурмістрови, вибрало 100 членів передвиборчого комітету, які мають заняти ся виборчою акциєю, та стеречи, щоби при виборчих комісиях не дїяли ся надужитя, а вкінци ухвалило заінтерпелювати п. бурмістра на засїданю міскої ради, з яких причин він старає ся наклонити ексц. Дунаєвского до кандидованя, коли він зрік ся сего?

В Калуши, як доносить краківский »Czas“, кандидує др. Кос.

В Самборі, в »Народнім готелю« відбудуть ся в четвер дня 1. серпня рускі передвиборчі збори о год. 2. пополудни.

З польскої праси.

Крім знаних, полїтичних орґанів польских, яких становиско і напрям що-до рускої справи ми вже доволї осьвітили, витворила ся ще окрема, »брукова« праса у Львові, яка також немало впливає на опінїю загалу, особливож в самій столицї. Сегорічна спека була як-раз дуже плодючою на такі часописи. З початком липня с. р. появив ся конкуренцийний »Wiek nowy« против істнуючого від початку м. р. »Wiek-y XX«. З конкуренцийних зглядів »Wiek XX« прибрав тепер поважнїйший вид, полишив сензацийні ілюстрациї і описи свому конкурентови, а сам хоче станути в рядї поважнїйших, інформацийно-полїтичних дневників. Надто зачали виходити у Львові з початком липня с. р. »Gazeta świąteczna« раз на тиждень, »Gazeta powszechna« і »Głos katolicko-polski« два рази на тиждень.

Кожда з сих ґазеток шукає собі предплатників у Львові і поза Львовом, а здобуває собі їх передовсїм дешевостию, яка з причини взаїмної конкуренциї достигла вже границї подібних нїмецких видань. За чотири або пять сотиків можна мати щоденну ґазету, інформуючу про біжучі справи. Розуміє ся, що кожда з тих ґазеток занимає ся полїтикою, а що редактори більших дневників є рівночасно співробітниками сих брукових ґазеток задля побічного зарібку— тож очивидно полїтичне кредо сих часописий не ріжнить ся від загального теперішного напрямку польскої праси.

Легковажити собі впливу сеї брукової праси не можна, бо она задля згаданої вже дешевости виробляє опінїю навіть в сих кругах, які є для більших і дорослих дневників недоступними. Тож не від річи буде, коли для характеристики наведемо одну статю з такої часописи про напрям найновійшої польскої полїтики. Сей голос є тим інтереснїйшим, що явно і отверто висказує те, що другі польскі орґани старають ся закрити фразами братерства, чи там опіки над руским людом, чи цькованєм па руских »радикалів« та »гайдамак«.

Дневником сим, що відкрив відважно шелом супротив Русинів є »Wiek XX«, а він пише »W sprawie ruskiej«: »Побіч голосів, які прямо відказують нам рівних з Русинами горожаньских прав (!) на руских землях Річипосполитої, відзивають ся в суспільности иньші, не менше шкідні та не менше неоправдані: Русини є утиснені Поляками, гноблені висшою цивілїзациєю більшим хистом польского елєменту, так меншебільше, як Поляки в Познаньскім Нїмцями.

»Не входимо на разї в близший розбір питаня, о скілько в дїйсности польский елємент дїлає заборчо на Руси, але мусимо запитати, що з загального становиска *вільно чинити народности* для зміцненя та розширеня своїх сил, а *чого не вільно?* Де є границї, поза які *не годить ся* вийти, або з добре зрозумілого, полїтичного інтересу *не належить* виходити?

»Коли ходить о самостійне дїланє суспільности, о інїциятиву осіб і приватних інституций, то сьміло можна сказати, що такі специяльні границї не істнують. Вільно робити всьо, що не противить ся етичним і правним засадам одиницї, принятим в житю одиницї, аби розширювати і зміцняти свою народність, а навіть так дїлати є обовязком.

»Де-небудь істнує польский елємент, чи то на наших щиропольских землях, чи то в Сполучених Державах і в Бразилїї, чи на далекій Руси, всюди належить боронити єго всїма силами. Денебудь є Поляки, там досягають обовязки зглядом них цїлого народа. Хотяйби найменшу кольонїю польску належить вязати з рідним краєм як найтїснїйшими узлами безнастанного порозуміня, а в самих кольонїях піддержувати любов до польскої мови і цивілїзациї, піддержувати почутє обовязків супротив польскої справи. Сим цїлям служить тепер пр. »Związek wychodźtwa polskiego«.

»Сї обовязки *в найвисшій степени* істнують в приміненю до Поляків на Руси, а то передовсїм з двох зглядів. По перше тому, що всяке цофанє ся нашого впливу на Сходї приготовлює посередно, чи безпосередно місце ворожим нам і небезпечним впливам Росиї, бо Малорусини є нинї за слабими, аби оперти ся успішно московскій пропаґандї, по друге ще і длятого, що наше цофанє ся є рівночасно цофанєм ся назад західної цивілїзациї, якої оборона і ширенє на Сходї є нашою найважнїйшою і відвічною історичною місиєю.

»Отже належить доложити всяких старань, щоби в дорозї дїяльности польскої суспільности *боронити загрожених заборол польскости на Руси*, а боронити вільно нам їх *всїма способами*. Вільно і належить закладати *серед польского люду на рускій земли школи, читальнї, товариства з цїлею плеканя польского язика* — вільно і належить нарештї закладати приватні польскі інституциї фінансові, які мали би *підпирати і улекшати польску кольонїзацию на Руси, або зміцнювати дотеперішний стан посїданя*«.

Се чейже достаточно ясно, що польска експанзивність »в найвисшій степенї« вибрала собі східну Галичину як свій перший етап. Се не є нїчо дивного і хиба слїпий не бачив вже того від давна. Оно-ж і природно, що сильнїйша духовими і материяльними средствами народність по части випирає, по части поглощає слабшу. Як Поляки тратять богато свого елєменту супротив Нїмцїв в Познаньщинї, а навіть супротив Москалїв в Росиї та Анґлїйцїв в Америцї, так і ми щоденно мусимо глядїти на сумні і на жаль аж надто численні приміри відступництва наших краян від рідної мови і обряду, дезерциї з ґурту рускої суспільности у польский табор.

свербіло, розкрив, прочитав та і випечатав в »Слов-і«.

———

V.

Мачуха дала на снїданє дїтям ласенького, а пасинкови нїчого. От той боїть ся попросити та тілько сьпіває собі під носом: »І я би з'їв і я би з'їв!«

— А пранців не хочеш? — гримнула мачуха.

— Хибаж вже і сьпівати не можна? — каже пасинок.

Роздало »Заведенє« рускі гроші Міхалкам та Кіндлєрам, а вдовичо-сирітскому фондови не дало нїчого. От зібрали ся відпоручники деканальні на нараду та кажуть собі з тихенька: »І ми би взяли, і ми би взяли!«

— А хлопскої шкіри не хочете? — гримнули лїквідатори.

— Хиба вже і ухвалювати не сьміємо? — каже отець з Куткора.

———

VI.

Розказують, що в однім селї умирав старий козак та забажав перед смертю горівки.

— Ох, трудно менї, дїти! Дайте хоч чарочку, може менї полекшає хоч трошки.

Дїти внесли.

— Підождїть, тату, трошки, най відтане.

— Хиба замерзла?

— Замерзла!

— І! вже не варта на сьвітї жити, коли і горівка замерзає!

Повернув ся на другий бік та і вмер.

Розказують, що в львівскім повітї інспектував Недоляшенко та забажав ордеру.

— Ох, рад-би я ордеру, панове учителї! Говоріть на »kółka-x« urzędowym językiem, може менї дадуть хоч з моркви. Учителї заснували філїю Товариства педаґоґічного.

— Підождїть трохи, пане інспектор — кажуть — най буде у перед філїя.

— Може руска?

— Руска!

— І! вже не варта інспекторувати, коли Русь бере гору.

Забрав манатки і пішов до Тернополя.

———

VII.

Жид брав до себе наймичку.

— Тобі, Галочко, буде у мене як в небі! Встанеш ранком, підметеш хату тай сядь; винесеш сьмітя тай садь; подоїш корови тай сядь, тай сядь, тай сядь! Страва для тебе буде добра. Чи звариш картоплю — юшка твоя, раки — юшка твоя, яйця — юшка твоя.

Зійшла ся Польща з Русею в соймі галицкім.

— Тобі, Русе, буде тут як в раю. Віддаш Добромиль Єзуїтам тай мовчи, молодїж свою Змартвихвстанцям тай мовчи, заплатиш шарварок тай мовчи, тай мовчи! А як то все зробиш, дам тобі нові вольности. Заложу повітову раду - кошти твої, школи польскі — кошти твої, раду санїтарну — кошти твої...

———

VIII.

Хтось сїдав на коня, та нїяк не сяде. От він і молить ся: »Ах, Господи, поможи! Мати Божа, поможи! всї сьвяті поможіть!« Та як скочить тай опинив ся на другім боцї коня. Захотїло си Русинам »Заведенія« та нїяк грошей добути. От они і просять: »Народний Доме дай свої гроші, фонде вдовичий дай свої, скарбони церковні дайте свої!« Та як заснували »Заведеніє«, то аж опинили ся в лїквідациї.

———

IX.

То був такий чоловічок, що прийшов до добрих людей в село та й назвав ся кравцем. Ті єму раді: напоїли, нагодували, а відтак і сукно внесли. Подивив ся кравець на сукно, на вікно; перегорнув сюди-туди тай каже: Два мішки і торба!

— Е нї, будьте ласкаві, нам з сего юпку та свиту!

— Е, я такий, що мішки шию! — тай бувайте здорові.

То був такий студент, що зайшов до Львова тай назвав ся редактором. Знайшли ся люди, що дали єму кавцию, предплатили, а відтак кажуть: редаґуй: Подивив ся студент на предплату, перечислив тай каже: »Обєдиненіє« і гавгав!

— Е нї, пане школярику, нам треба своєї лїтератури та руского права!

— Е, я такий, що лиш »обєдиняю« і бр...

1888.

І щоденно мусимо ми глядїти на зменшуванє ся нашого стану посїданя, на спольонїзованє міст, перехід земельних богацтв та плідної рілї у чужі руки, громадженє капіталів ворожими нам інституциями, фондованє численних костелів на Руси, упослїдженє нашої мови в урядї і школї, утрудненє условій житя, авансу і зарібку для наших людий на всїх полях людскої дїяльности.

Але ся майоризация є так природною і доконечною, що ми до тепер навіть не робили з неї закиду Полякам. Бо кождий розумний чоловік перед дощем отворить парасоль і загорне поли, щоби як найменше змок, а не буде клясти і вигадувати на небеса за те, що є доконечним вислїдом всесьвітних правил.

Майоризация Русинів Поляками відбуває ся і мусить відбувати ся навіть на леґальній дорозї законів та приписів. Против такої майоризациї ми мусимо захищати ся в імя нашої народної самооборони, нашої традициї та історичної місиї піддвигненя мілїонів руско українського народа до самостійного культурного і полїтичного житя, але хочемо боронити ся, як сей чоловік перед дощем, без ворожого завзятя та очайдушного проклону. Однак коли ся майоризация переродже ся в чистий розбій, коли Поляки стають проповідати просто загарбанє »руских земель Річипосполитої« у своє виключне посїданє, коли одні стремлять до того потайними стежками дволичних законів, як пр. рентові оселї, а другі явно відкидають »всякі границї« в заборчій борбі, яку хочуть вести »всякими способами«, як ось в наведеній нами статї — так ми мусимо наклеймити се ворожим находом, міжнародним розбоєм, против якого запротестуєм перед форум цїлої Австриї, котрої першою і найважнїйшою задачею є охорона всїх народів, злучених в єї державний орґанїзм.

Новинки.

— **Календар.** В середу; гр.-кат. Якинта; рим.-кат. Ігнатия. — В четвер: гр.-кат. Макрини; рим.-кат. Петра.

— **При змінї місяця просимо ВП. передплатників, відновити передплату.**

— **Репертуар руского народного театру в Яворові**: В четвер, дня 1. серпня, »Верховинцї«; в суботу, 3. серпня, „Прашник з Тироля"; в недїлю, 4. серпня, »Душегуби«; ві вторник, 6. серпня, »Бідне дївча".

— **Хто винуватий?** З Теребовельщини пишуть до „Дѣл-а": »В теребовельскім окрузї шкільнім і на сей рік не визначено темату руского на конференцию учительску мимо того, що в повітї сїм мало не всї школи мають руский язик викладовий. Сумнїйше ще те, що на конференциях теребовельских не чути анї одного слова руского... І чого було так величати на пращальнім пирі ідучого на пенсию окружного інспектора п. Шефера, що ось то він (Русин) так безсторонний був уже для Русинів? А величав єго таки смирний Русин п. К., так що другі учителї Русини соромитись мусїли за-про таке лицемірство«.

— **Два »щирі братанки"**, Поляк і Чех, стрітили ся на Шлеску і розгоріла ся між ними найдикша національна борба. З сеї нагоди під покликом »в обороні окраїн" відбуло ся онодї в Закопанім віче Поляків зі Шлеска. Польскі часописи подають широкі звіти з віча і строго пятнують поведенє »братів"-Чехів з шлескими Поляками. Реферат про гнет Поляків мав п. Фрідель, редактор »Głos-y ludu śląskiego«. Референт говорив »про братоубійчу борбу двох племен славяньских«. Чехи в околици Карвіна, великих копальнїв камінного вугля, вихісновують свою социяльну перевагу і чехізують польских робітників, котрі признають ся до ческої народности хотяй є Поляками. Винародовленє поступає скоро, бо польска мова на Шлеску є дуже зближена до ческої. Школи служать також до чехізациї, а всї пориви в оборонї польскости Чехи уважають за напасти. Вкінци віче ухвалило, аби збирати фонди на цїли „оборони окраїн« і скликати в серпни загальне польске віче в Дубровій, де панує найзавзятїйша борба польско-ческа.

— **Роковини смерти короля Гумберта.** З Риму доносять під вчерашною датою: З нагоди роковин траґічної смерти короля Гумберта всї публичні будинки і богато приватних домів прибрали жалобу. О 7. год. рано відбуло ся в Пантеонї тихе заупокійне богослуженє, на якім була присутна королївска пара, королева-вдова, королева портуґійска і всї члени королївского дому. Звідси удали ся всї до церкви дель Садаріо, де надворний капелян Лявца відправив торжественне заупокійне богослуженє. По полудни численні депутациї складали вінцї на гробі короля в Пантеонї.

В цїлій Італїї сьвятковано память короля Гумберта, а в Монци, на місци, де убито короля, поставлено угольний камінь під памяткову каплицю.

— **Смерть еміґрацийного аґента.** В місцевости Ґача на Угорщинї селяне напали на еміґрацийного аґента Юлька і убили єго вилами. Причиною нападу було се, що сей сам аґент минулого року виправив з тої місцевости до Америки партию селян, котра опісля повернула до рідного село і жиє в страшній нуждї.

— **До полудневого бігуна.** Берлиньский „Reichsanzeiger« оголосив приказ цїсаря Вільгельма, який звучить: Нїмецка виправа до полудневого бігуна під проводом Дриґальского має вирушити в дорогу в серпни с. р. з порученєм провірити індийско-атлянтийскі простори на сїм бігунї. Коли би відкрито незнані доси краї, то має ся там заложити досьвідну наукову стацию на один рік. Виправа має повернути в 1903. роцї а найпізнїйше в 1904.

— **Як витають ґр. Вальдерзого повертаючого з Китаю?** Ґр. Вальдерзе їде до Нїмеччини і находить ся тепер на Середземнім морю. На днях має він прибути до Альжиру (француска провінция) і там забавити один день. На вість о приїздї ґр. Вальдерзого зібрала ся тамошна рада муніципальна і ухвалила повитати прибуваючого вожда без приготовань, зовсїм тихо. Не знати ще, чи так само приймуть єго військові власти.

— **Чого вже не видумують?** В погонї за хололод вилїзли Американцї на найвисші дахи в Новім Йорку. Звісно, що в Н. Йорку в лїтї панує страшенна спека, а як телеґрами доносять, що день гинуть там десятки людий на сонячний удар. Атмосфера на улицях міста невиносима, тому треба було злетїти в висші простори понад каменицї. Товариство спекулянтів-реставраторів винаняло всї дахи 20-поверхових каменицх і там закладає реставрацийні огороди. На днях викінчено такий перший огород. Полудневі цьвіти і артезийскі керницї, осьвітлені електричними ріжнобарвними лямпками вечером виглядають чудово. А який гарний вид з гори на місто? Все те треба би бачити, аби можна собі представити.

— **Богатий пес.** Француска ґазета Gaulois розповідає таку історию: Якийсь париский жебрак, що був слїпий, мав завсїди при собі пса, котрий держав в зубах кошик, до котрого переходячі люди скидали єму милостиню. По якімсь часї жебрак помер, а пес після давного звичаю приходив все на давне місце коло моста та збирав гроші. Та бо наконець прийшов і на пса конець, і ось в соломі, де псиско лежав, знайшло ся трийцять тисячів франків. На жаль згадана ґазета не пише, чи пес той згинув без завіщаня, чи може лишив якей, та й хто став єго спадкоємцем. Коли ще спека в Парижи довше потреває, то хто знає, чи не довідаємо ся із згаданої повисше ґазети, що близша і дальша родина того пса зробила процес якомусь банкірскому псови, котрий безправно присвоїв собі майно жебрацкого пса.

— **Пригода мумії.** Тепер настали такі часи, що вже нїкому не дають спокою; витягають людей навіть з гробу і мало що не кажуть мельдувати ся та платити податок. Оттака пригода лучила ся одній мумії, котра спочивала в Перу, Бог знає, кілько сот лїт перед тим, заким ще Пізарро відкрив сей край. Мумію ту видобули археольоґи і післали єї через Льондон до Брукселї. Але в Льондонї бувають іноді дивні річи. Мумію задержали на складї північно-західної зелїзницї і найшли ся такі мудрцї, котрі сказали, що того трупа треба конче піддати ревізиї і переконати ся, якою смертию той чоловік згинув. чи не було тут якого убійства. Отже скликано комісию заприсяжених знатоків і та оглянувши мумію, видала вирок: Є то труп женщини, котра умерла може в 25-ім роцї житя. Що було причиною смерти, не знати, а зізнаня сьвідків не виказали нїчого такого, що могло би насувати здогад, що труп той стоїть в якійсь звязи з тими убійствами, які тут в послїдних часах стали ся. Отже дальшої перешкоди не ставлено і позволено трупови їхати спокійно дальше; але товариство зелїзниче напитало собі клопоту тими оглядинами, бо тепер єго запізвано за ушкодженє мумії.

— **Дрібні вісти.** З Журавна пишуть нам: Дня 29. липня утопив ся в Днїстрі кухар м сцевого обшарника п. Скшиньского. Чи зробив се нарочно, чи утопив ся припадково, не знати. — В Миколаєві обкрадено почту на досить велику суму; кілько виносить шкода, ще не знати. Крадїж відбула ся в ночи з 28. на 29. липня.

Телеґрами.

Відень, 30. липня. Намісник ґр. Пінїньский, вертаючи зі Швайцариї, задержав ся ту, а завтра виїздить до Львова.

Париж, 30. липня. Дневники доносять, що цїсарева Евгения, вдова по Наполеонї III, тяжко занедужала. Лїкарі ствердили паралїж язика.

Неаполь, 30. липня. Стан здоровля Кріспіого є безнадїйний.

Аден, 30. липня. Так званий »дикий Муллаг«, вожд дервішів, програв битву з Англичанами. 70 дервішів полягло.

Льондон, 30. липня. Standard доносить з Шанґаю: Після китайских донесень з провінциї Чіле, зорґанїзовало ся там т. зв. »Рільниче товариство", до котрого належить 25.000 добре уоружених людей, переважно прогнаних вояків і боксерів. Они забрали значні припаси збіжа, яке вислано з Пекіна на провінцию.

Відень, 30. липня. Межи росийским правительством а австро-угорским прийшло до порозуміня в справі бальонів. Коли бальон упаде на росийску територию, то росийскі власти мають право задержати бальон і єго залогу, єсли не має при собі урядової леґітимациї, що бальон пущено в наукових цїлях.

Царгород, 30. липня. Ту заперечують вість, немов би вел. князь Александер Михайлович підчас послїдного свого побуту у султана порушував справу самостійности Болгариї і кретейску квестию.

Відень, 30. липня. При нинїшнім тягненю льосів Кляри головна виграна 52.500 кор. упала на ч. 11.269.

Ч. 79002/901.

Оповіщенє.

Реґулямін

для додаткового побору податку від горівки.

(Дальше).

III. Сповненє чинности урядової.

Скарбові орґани, у котрих вносять ся заявленя запасів, суть обовязані передовсїм заявленя що-до їх точности пересмотрити а потому без прозолоки приступити до провіреня запасів в спосіб низше приписаний.

Вислїдок провіреня дальше припадаючу квоту додаткового податку і місце, в котрім єго заплатити має ся, належить навести в обох примірниках заявленя. Один примірник заявленя належить звернути сторонї.

Сторона є обовязаною, заплатити квоту додаткового податку подану в повисший спосіб до єї відомости в протягу вісьмох днїв в місци заплати означенім в заявленю, єсли не позволено їй на сплату в ратах або на проволоку. В краях, в котрих побирає ся самостійні оплати краєві, знести ся маючі з днем 31. серпня 1901, означить ся осібними розпорадженями, чи і о скілько дозволяє ся на зворот оплати краєвої, заплаченої після тарифи і на скомпензованє таких претенсий до звороту з додатковим податком від горівки.

Провірюванє заявлених запасів палених плинів алькоголїчних належить розпочати найпізнїйше дня 2. вересня 1901.

О способі провірюваня постановляє ся слїдуюче:

1. Що-до означеня скількости:

а) Єсли палені плини алькоголїчні находять ся в бочках, кесонах, цистернах і т. д. а ті начиня суть повні і урядово оцїховані, то знак цїхи є міродатний.

Єсли бочки не суть цїховані або лише в части наповнені, то належить їх зміст означити мірилом Матієвича.

Скількість горівки в бочках і т. д. можна також означити провіренєм ваги netto і переміною тої ваги на міру в лїтрах з узглядненєм дїйсного змісту алькоголю, уживаючи приписаних таблиць редукцийних.

Єсли кесони або резервоари не суть цїховані, то належить вислїдити скількість поміщених в них палених плинів алькоголїчних на підставі кубічного обчисленя або в иньший певний спосіб.

б) При фляшках і при начиню склянім обчисляє ся скількість фляшок і начиня однакової величини, а потому вислїджує ся зміст

фляшок кождого типу величини, щоби на підставі тих даних обчислити скількість плину.

Що-до фляшок замкнених, уживаних звичайно в торговлї, належить означити скількість плину в приближеню через оцїнку, єсли нема взірців тих фляшок.

Той вислїдок дасть ся дїйсно улекшити, єсли сторона доставить порожні взірцї начинь, котрих зміст можна кождого часу легко означити.

в) В рафінериях, котрі рафінують оподатковану горівку і котрі в часї провірюваня запасів суть в руху, потреба також вислїдити скількість горівки, находячої ся в апаратах ректифікацийних і в стояках для фільтрованя. В тій цїли належить передовсїм вислїдити, скілько лїтрів виносить денне наповненє кождого стояка і яку скількість горівки ужито на початку до змоченя пилу углевого. Обі суми разом дають в приближеню зміст алькоголю в кождім стояку.

г) Єсли сторона підлягаюча додатковому податкови має позволенє уживаня без оплати горівки до виробу лїкеру, або иньших товарів містячих алькоголь а призначених до вивозу за лїнїю цлову, то замкненєм рахунків ведених щодо побору і ужитя горівки побравої без оплати належить означити тую скількість горівки, котру треба видїлити після артикулу II. ч. 2. закона з цїлого запасу яко вільну від додаткового податку.

2. Що-до означеня змісту алькоголю:

а) Горівку в бочках належить мірити в приписаний спосіб 100-дїльним алькогольометром і в тій цїли набирати леваром або иньшим надаючим ся до того приладом прібки з середних верств.

Єсли би не було під рукою оцїхованого алькогольометру, то належить прібки, набрані з кождої бочки вливати осібно до фляшок добре вичищених а попередно горівкою з тої самої бочки виполоканих, фляшки запечатати і провірити сміст алькоголю в присутности сторони у найблизшого орґану скарбового, посїдаючого алькогольометер оцїхований.

б) З горівки, поміщеної в резервоарах або иньших великих начинях, належить позбирати прібки з верств верхних, середних і спідних в рівних скількостях, добре вимішати і потому означити їх зміст алькоголю.

в) Єсли горівка находить ся в фляшках або в подібних менших начинях а не належить взагалї залишити провіреня змісту алькоголю після постановлень наведених низше під буквою д) і ч. 3. то треба поперестати на вирівковім провіреню алькогольометром.

г) Єсли ходить о палені плини алькоголїчні, котрих змісту алькоголю не можна вислїдити алькогольометром, як лїкери, солоджені горівки і т. д. і єсли після віддїлу II. уступ 4. залишено заявленя їх змісту алькоголю, то орґани скарбові суть обовязані вислїдити зміст алькоголю, котрий прийме ся за підставу до заплати додаткового податку в спосіб приписаний для означеня алькоголю в лїкері (Додаток А. П. Б. до припису виконавчого о податку від горівки).

Єсли орґан скарбовий не має під рукою потрібного приладу, то належить по протоколярнім ствердженю скількости плину вислати прібки поодиноких родів по заосмотреню печатками орґану скарбового і сторони до скарбової власти першої інстанциї, котра зарядить провіренє а після вислїдку постановить дальше, що потреба.

В палених плинах алькоголїчних несолоджених, або дуже слабо солоджених, або заправлених примішками, належить завсїгди зміст алькоголю провірювати урядовим алькогольометром.

д) Єсли залишено заявленя змісту алькоголю, понеже в дотичнім случаю цїлий запас не переносить скількости пяти гектолїтрів, або з причин, що ходить о палені плини алькоголїчні в замкнених фляшках, уживаних звичайно в торговлї, або о лїкери і солоджені горівки, то належить принимати зміст алькоголю:

аа) для горівки францускої, руму і араку в 65 степенях;

бб) для коняку, віски, вишнівки, треберівки, сливовиці, боровички і так званих горівок природних в 40 степенях:

вв) для всїлякого рода лїкерів і горівок солоджених в 35 степенях стодїльної скалї алькогольометрової.

Єсли би що-до точности заявленя поодиноких родів горівки заходили сумнїви, приміром сумнїв, що спіритуози о високім степени заявлено яко горівку природну, або спіритус заправлений цукром яко лїкер, то належить підозріні палені плини алькоголеві піддати після можности попередному розсмотрови. Єсли підозрінє окаже ся правдивим, то треба приступити до провіреня дїйсного змісту алькоголю всїх запасів дотичної сторони підпадаючих додатковому податкови (букви а — г) і з причин неправдивого заявленя розпочати карне поступованє скарбове. За підставу до обчисленя додаткового податку належить в тім случаю приняти зміст алькоголю, стверджений дїйсним провіренєм.

Зміст алькоголю есенций, тинктур лїчничих і екстрактів підпадаючих додатковому податкови належить обчисляти в 70 степенях, а перфумових товарів, підпадаючих тому податкови в 90 степенях стодїльної скалї алькогольометрової.

є) В тих случаях, в котрих заявляє ся зміст алькоголю, або єсли ходить о палені плини алькоголїчні иньшого рода, як роди висше наведені, належить тодї залишити безпосередне провіренє дїйсного змісту алькоголю, єсли той зміст викаже сторона своїми книжками промисловими, фактурами і т. д., що до котрих правдивости не заходять жадні сумнїви.

3. В фабриках лїкеру належить тодї залишити дїйсне провіренє запасів палених плинів алькоголїчних, єсли підприємцї внесуть заявленє запасів в той спосіб, що они предложать найпізнїйше дня 1. вересня 1901 скарбовій власти першої інстанциї на основі інвентаря докладний виказ знаходящих ся того дня в посїданю підприємця скількости палених плинів алькоголїчних, уложений після ґруп товарів і рівнім змістї алькоголю, і єсли заявлять, що згоджують ся на тоє, щоби о правдивости поданих дат пересьвідчитись оглядинами в підприємстві, як і переглядом книжок промислових через делеґата скарбової власти першої інстанциї, зглядно провіренєм позбирати маючих ся прібок; єсли розходить ся о поданий зміст алькоголю. В тім случаю дозволяє ся на наведенє процентів алькоголю в цифрах від десять до десять в долину заокруглених, приміром, щоби всї спіритуози, котрих зміст алькоголю виносить 50—59 включно процент заявлено о змістї алькоголю 50 процентовім.

Єсли вислїдок такого провіреня насуває сумнїви що-до правдивости дат поданих через сторону, то належить безусловно приступити до дїйсного провіреня всїх запасів.

Припис припадаючого додаткового податку належить до скарбової власти першої інстанциї.

Повисше улекшенє може признати на просьбу скарбова власть першої інстанциї також і для певних місць продажи підприємств фабричних.

(Конець буде).

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 16. до 31. липня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

В огородї електрично осьвітленім.

1) **The Grunathos**, одинока на суші дамска трупа акробатска (7 пань). 2) **? Tacianu**, найбільший феномен сьвіта. 3) **The Royal Ranvoll Bioskop**, в природній величинї плястичні фотоґрафії. 4) **Artur de Lipiński**, зьвізда всїляких еквілїбристів на вежи Айфель. 5) **Pertina**, акробатична танцерка австральска. 6) **Magherjlta et Giuseppe Gianato**, жаві чаруючі образи феноменальні, ефекти сьвітляні і декорациї. 7) **3 панї Cetinje, 3-ех панів**, чорногорска трупа в своїх народних сьпівах і танцях. 8) **The 5 Reyvall's**, електричні сьпівачки. 9) **The Fr. Marzahm Troupe**, з своєю пантоміною.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекцийна комісия

студентів фільософічного видїлу львівского унїверситета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісиї щоденно (навіть в недїлї і сьвята) на унїверситетї (I п. Саля VIII) межи 12 - 1. год. — Адреса: Лекцийна комісия студентів фільософічного видїлу, Львів, Унїверситет.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·40	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	2·31		
	12·15	9·40	з Чернівцїв, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30		
	2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
		9·42	„ » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівцїв,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівцїв і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	» » дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.